

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 11. januar 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2007

Gjelder til 31.07.2018

Utgått

Formål

Gullsmedhåndverk har lange tradisjoner i norsk og samisk kultur. I disse fagene produseres og utformes varige gjenstander i edelt metall, som enkeltgjenstander eller i serier. Opplæringen i programfagene skal bidra til å ivareta kulturelle særtrekk og tradisjoner og legge grunnlag for å dekke etterspørsel etter slike produkter.

Opplæringen skal legge vekt på arbeid med gjenstander som representerer affeksjons- og nytteverdier. Opplæringen skal bidra til kunnskaper om nye og gamle teknikker og til å utvikle håndverksmessige ferdigheter, og inspirere til kreativt arbeid. Opplæringen skal bidra til utvikling av formsans og evne til estetiske og praktiske løsninger og til forståelse for kulturen i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Opplæringen skal legge vekt på grunnleggende praktisk arbeid med materialer, verktøy og teknikker som basis for videre kompetanseutvikling og forståelse innen gullsmedhåndverk.

Struktur

Programområde for design og gullsmedhåndverk består av to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over programfagene:

Årstrinn	Programfag	
Vg2	Gullsmedhåndverk	Design og produktutvikling

Beskrivelse av programfagene

Programfaget dreier seg om praktisk grunnleggende håndverksarbeid i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Dette omfatter utvikling av håndverksferdigheter i arbeid med materialer og teknikker. Praktisk arbeid med funksjon, form, farge, materialer, verktøy og teknikker inngår. Programfaget omfatter videre kundebehandling, tidsplanlegging, dokumentasjon og kvalitetssikring av arbeidsprosess og produkt, og vurdering av eget arbeid.

Programfaget dreier seg om konkretisering av idé, skisser og design. Dette omfatter forholdet mellom form, farge, materialer, verktøy, teknikker og funksjon, og kreativitet og nyskaping innen design og arbeidsmetoder. Programfaget omfatter også materiallære og kunnskap om grunnleggende teknikker innen gullsmedhåndverk. Planlegging, kvalitetssikring, dokumentasjon og vurdering av eget arbeid inngår i programfaget. Entreprenørskap, etiske problemstillinger og forhold knyttet til bærekraftig håndverksproduksjon, og forholdet mellom håndverksprodukter, tjenester og marked inngår. Programfaget omhandler gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet og bruk av digitale verktøy.

Timetall

Timetall er oppgitt i 60-minutters enheter.

Vg2

Gullsmedhåndverk 337 årstimer

Design og produktutvikling 140 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I design- og gullsmedhåndverksfag forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i design- og gullsmedhåndverksfag innebærer å uttrykke seg visuelt og verbalt om design og gullsmedhåndverk. Bruk av fagspråk, kommunikasjon om estetikk, design og arbeidsprosesser med kunder, kolleger og andre inngår. Det innebærer dokumentasjon og kvalitetssikring av eget arbeid og læring.

Å kunne lese i design- og gullsmedhåndverksfag innebærer å forstå og reflektere over aktuell faglitteratur. Det innebærer å tolke skriftlig og visuelt språk knyttet til design og gullsmedhåndverk og å bruke arbeidstegninger og beskrivelser med tegn og symboler.

Å kunne regne i design- og gullsmedhåndverksfag innebærer å beregne pris, vekt, volum, mengde, vinkler, størrelser, styrkeforhold og tid. Det innebærer også analyse og konstruksjon av former, strukturer, proporsjoner og komposisjoner.

Å kunne bruke digitale verktøy i design- og gullsmedhåndverksfag innebærer bruk av relevant digitalt utstyr i grunnleggende arbeid med design og gullsmedhåndverk. Det innebærer å innhente informasjon, eksperimentere med form, farge og komposisjon, utvikle og produsere håndverksprodukter og tjenester og dokumentere eget arbeid.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- velge, tilpasse og bruke verktøy, materialer og teknikker på en håndverksmessig måte
- utføre grunnleggende håndverksarbeid i henhold til arbeidsplan
- betjene verktøy, maskiner og utstyr i eget gullsmedarbeid
- forklare kjemiske prosesser i tilvirkningen av produkter
- bruke digitale verktøy i eget arbeid
- dokumentere materialforståelse i arbeidet med gullsmedprodukter
- bruke forskjellige materialer og formelementer for å skape varierte uttrykk i produkter
- gjenkjenne og lage håndverksprodukter relatert til ulike gullsmedfag og kulturer
- vurdere eget arbeid som ledd i å kvalitetssikre og videreutvikle arbeidsprosess og produkt
- kommunisere og samarbeide med kunder og kolleger
- utføre grunnleggende håndverksarbeid i tråd med normer, kvalitetskriterier og gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lage og bruke arbeidstegninger og annen visuell informasjon i produktutvikling og praktisk arbeid
- dokumentere kunnskap om materialer og grunnleggende teknikker innen gullsmedhåndverk
- dokumentere og vurdere eget arbeid med produktutvikling
- forklare prinsipper for gullsmedfaglig produktutvikling og produksjonsplanlegging
- velge, konkretisere og begrunne design og arbeidsprosess i eget arbeid
- gjennomføre enkle undersøkelser og vurderinger av behov for gullsmedrelaterte produkter i markedet
- vurdere trender, presentere og markedsføre egne produkter og tjenester
- beregne forbruket av råvarer til produkter og tjenester
- beregne pris på materialer, egne produkter og tjenester
- utvikle, konkretisere og begrunne en idé etter bestilling fra kunde
- presentere og dokumentere produksjonsprosess og produkt visuelt, verbalt og ved hjelp av digitale verktøy
- bruke relevante faguttrykk i kommunikasjon med andre
- bruke digitale verktøy i egen produktutvikling

Vurdering

Vg2 Design og gullsmedhåndverk

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Gullsmedhåndverk	Eleven skal ha en standpunktkarakter i hvert av programfagene.
Design og produktutvikling	

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Gullsmedhåndverk	Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår.
Design og produktutvikling	Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
------------	---------

Gullsmedhåndverk	Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i hvert av programfagene. I tillegg skal privatisten opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår.
Design og produktutvikling	Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.